Այս համարում

Հայերեն բաժին

1- Իրանահայ համայնք.....1
2- Հայաստան.....1
3- Սփյուռք.....6
4- Իրան.....7
5- Հասարակական..... 7
6- Մշակույթ 10
7- Խոհեր.....13

Պարսկերեն բաժին

1- Լուրեր, ...1
2- Պրոֆ. Է. Ռեզա.....2
3- Իրանի առաջին գահակալները.....3

Շապիկի առաջին էջում՝ Մեր տղաները եւ Արարատը
Վերջին էջում՝ Պրոֆ. Գարնիկ Տոնոյան

Համար 160, Սեպտեմբեր 2010 թ.

No. 160, September 2010

ماهنامه لویس – شماره ۱۶۰شهریور ماه ۱۳۸۹

ÈàôÚê

Øß³ÏáõÃ³ÍÇÝ»ôÑ³ë³ñ³Ï³Ï³Ý³Ùë³·Çñ
Արտոնատեր եւ գլխավոր խմբագիր՝
¾1.´³Õ1³ë³ñÛ³Ý

Փոստարկղ 15875-9488 Թեհրան - Իրան

Էլեկտրոնային փոստ՝ **louys_monthly@yahoo.com**
Ինտերնետային հասցեն՝ www.louysonline.com

LOUYS
Armenian Cultural and Social Monthly

License-holder and Editor-in-Chief
Dr. Ed. Baghdasarian
POBox 15875-9488 Tehran – Iran
E-mail : louys_monthly@yahoo.com
Internet : www.louysonline.com

Թերթի Գինը՝ Հատավաճառ - 5000 ռիալ
Բաժանորդագրություն՝
Իրան- մեկ տարի՝ 60,000 ռիալ
Արտասահման՝ մեկ տարի՝ 50 ԱՄՆ դոլար

Հոդվածների հեղինակների կարծիքները կարող են չհամընկնել խմբագրության տեսակետներին:
Արտատպության դեպքում հղումը «ԼՈՒՅՍ» - ին պարտադիր է:

Յոյս
Մշակութային եւ հասարակական երկշաբաթաթերթ

ԱՅՍ ԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ՉԷՔ ԿԱՐՈՂ ԿԱՐԴԱԼ "ԱԼԻՔ"-ՈՒՄ

"Յոյս"-ի անցեալ համարում հրատարակել էինք "Իրանահայեր" կայքի, "Արաքս" շաբաթաթերթի եւ "Լոյս" ամսագրի համատեղ յայտարարութիւնը, որի ստորագրողները "Ալիք"-ին մեղադրել էին նրանում, որ իր էջերում, "Ռոստոմ"դպրոցի ծնողների եւ ազգային մարմինների միջեւ կայացած համաձայնութեան վերաբերեալ ներկայացրել է մի ժողով, ուր ներկայ չեն եղել դպրոցի ծնողների մեծամասնութիւնը, եւ ուր որեւէ քւէարկութիւն այդ հարցի շուրջ տեղի չի ունեցել: Ստորեւ ներկայացնում են "Ալիք"-ի պատասխանը այդ յայտարարութեան, ինչպէս նաեւ նրանց պատասխանը "Ալիք"-ին: "Ալիք"-ի այս գրութիւնը համայնքային կարեւոր փաստաթուղթ է, որը լաւագոյնս արտայայտում է յատկապէս նրա ընկալումը քննադատութեան վերաբերեալ: Սակայն այս մասին յետոյ: Այժմ ընթերցողի ուշադրութիւնը միայն հրաւիրում ենք հետեւեալ հարցերին.

1. Ինչո՞ւ "Ալիք"-ը չի տպագրում այս գրութիւնները, նոյնիսկ իր պատասխանը;
Արդեօք նա չի վստահում իր ընթերցողներին: Ինչո՞ւ չի ուզում իր ընթերցողներն իմանան ինչ վէճ է գնում իր եւ իրեն քննադատողների միջեւ: Հետեւեալ երկու գրութիւնները կարելի է կարդալ "Իրանահայեր" կայքում եւ մի շարք հայատանեան լրատւամիջոցներում, բայց ոչ "Ալիք"-ում: Երեւի, համայնքի "80-ամեայ թերթը", մտահոգւած համայնքի "միատարրութեամբ", յարմար չի նկատում իր ընթերցողներին ծանօթացնել համայնքի անցուդարձին:

2. "Ալիք"-ը չի պատասխանել իր դէմ ուղղւած հիմնական մեղադրանքին.
"Ալիք"-ին ուղղւած հիմնական մեղադրանքն այն է, որ իր էջերում, "Ռոստոմ" դպրոցի ծնողների եւ ազգային մարմինների միջեւ կայացած համաձայնութեան վերաբերեալ ներկայացրել է մի ժողով, ուր ներկայ չեն եղել դպրոցի ծնողների մեծամասնութիւնը, եւ ուր որեւէ քւէարկութիւն այդ հարցի շուրջ տեղի չի ունեցել: "Ալիք"-ը չի պատասխանել այս մեղադրանքին: Խօսել է ամէն բանի մասին, սկսած միջազգային ճգնաժամից մինչեւ ազգի հիմնահարցերը, սակայն ոչ կոնկրետ այն բանի մասին, որում իրեն մեղադրել են:

3. "Ալիք"-ն իրեն քննադատել համարձակւողներին եւ նրանց լրատւամիջոցներն ու գործունէութիւնը նման բառերով է որակաւորում . պառակտիչներ, "Իրանահայեր" յորջորջում, վայ լրատւամիջոցներ, խեղաթիւրումներ, վարակ, մեքենայութիւններ, նկրտումներ, ճղճիմ ու ստայօդ ցեխարձակումներ...

4. Իսկ իրեն համարում է՝ մեր համայնքի միակ խօսափողը, խոհեմ ու լուռ , ժողովրդականութիւն վայելող թերթ, մշտապէս ներել է ու հանդուրժել է, համայնքային ողջ անցուդարձերը անաչառօրէն եւ առարկայօրէն փաստացի տւեալների հիման վրայ լուսաբանող, իրեն սպասում են հազարաւոր ընթերցողներ, գրչի շիտակութիւն ու մտքի անկեղծութիւն...
Մի խօսքով՝ սեւ եւ սպիտակ. "Ալիք"-ը՝ հրեշտակ, նրան քննադատողները՝ սատանա: Ինքը միասնութեան պաշտպան, իր հակառակորդները՝ պառակտիչ: Բայց ինչպէս ասում են աւելի լաւ է ուրիշները քեզ գովաբանեն քան ինքդ: Արդեօք կը գտնէ՞ք մէկին, որ "Ալիք"-ին հանդուրժող համարի: Եթէ հանդուրժող է, ինչո՞ւ չի հրատարակել քննադատական յայտարարութիւնը եւ անգամ իր իսկ այս պատասխան-գրութիւնը:
"Յոյս"-ը չի ստորագրել երեք լրատւամիջոցների յայտարարութիւնը, քանի որ տեղեակ չի եղել հարցի մանրամասնութիւններին, եւ ոչ էլ համաձայն է եղել այնտեղ արծարծւած բոլոր հարցադրումներին, սակայն երբ "Ալիք"-ն իրեն համարելով "Համայնքի միակ խօսափողը" նմանատիպ յայտարարութեամբ է հանդէս գալիս, դա արդէն համայնքային լուրջ թեմա է, որի մասին պիտի դեռ աւելի խօսել:

«Յոյս» թիւ 80
11 Օգոստոս 2010

درخواست غرامت از دولت و بانک های ترکیه

گاربیس داوویان و هرایر تورابیان دو تن از بازماندگان نژاد کشی ارمنیان در طی حکومت ترکیه عثمانی که اکنون ساکن لوس آنجلس میباشند بر علیه دولت و بانک های ترکیه اقامه دعوا کرده اند. مارک گراگوس وکیل آنان جزییات این شکایت را به خبرگزاری " آسوشیتد پرس " منعکس کرده است. طبق این گزارش بانک مرکزی و بانک " زراعت " ترکیه دارای قدمت یک صد و پنجاه ساله بوده و ارمنیان ارمنستان غربی قبل از وقایع خونین سال ۱۹۱۵ میلادی پس اندازهای فراوانی در این بانک ها داشته اند. آنان اکنون ضمن شکایت از این بانکها و دولت ترکیه میخواهند که بابت اندوخته های مالی و غارت اموال و منازل به آنان غرامت به پردازند. بازماندگان نژاد کشی ارمنیان تا کنون بارها علیه بانکهای خارجی فعال در ترکیه عثمانی اقامه دعوا کرده و توانسته اند اندوخته های اجداد خود را دریافت کنند ولی این اولین باری است که بر علیه بانک های ترکیه اقامه دعوا میگردد.

ماهنامه ارمنی- فارسی زبان

لویس

صاحب امتیاز ، مدیر مسئول و سردبیر

ادیک باغداساریان

نشانی نشریه : تهران صندوق پستی ۹۴۸۸-۱۵۸۷۵

پست الکترونیکی: louys_monthly@yahoo.com

نشانی اینترنت : www.louysonline.com

چاپ احسان- تهران خیابان انقلاب شماره ۱۱۴۸ کدپستی ۶۳۵۶۱-۱۳۱۵۷ تلفن ۶۶۴۹۵۷۶۱

۱۶ صفحه تکشماره ۵۰۰ تومان

اشتراک مجله:تکشماره ۵۰۰ تومان ایران یک سال ۶۰۰۰ تومان خارج ۵۰ دلار

شماره حساب **۱۴۰۶۸۶۴۹۲** بانک تجارت شعبه مجیدیه سه راه ارامنه

- مقالات و دیدگاه های مندرج در ماهنامه «لویس» لزوما" بیانگر موضع مدیر مسئول و هیئت سردبیری نیست.
- مقالات ، عکس ها و مطالب رسیده باز گردانده نمی شود.
- نشریه در حک و اصلاح مقاله ها مجاز است.
- استفاده از مطالب « ماهنامه لویس» با ذکر ماخذ آزاد است.

در گذرگاه تاریخ

مطبوعات وقت ایران و کشتار ارامنه

شماره ۳ عصر جدید – ۱۸ سپتامبر ۱۹۱۵ - پرتست شیخ الاسلام بر ضد قتل ارامنه آتن - این خبر تائید شده است که شیخ الاسلام مخالف قتل ارامنه می باشند و بدین واسطه بعد از پروتست و اعتراض سختی بر ضد این مسئله، استعفا داده است .

شماره ۱۲ عصر جدید – ۱۲ اکتبر ۱۹۱۵ - کشتار از ارامنه - ولی همه کس از رفتار ترکها بر ضد ارامنه متفق است . از قراری که تصور می کنند زمامداران امور را قصد این است که ریشه ارامنه را کنده از ۸۰۰،۰۰۰ الی ۱،۰۰۰،۰۰۰ آنها را بقتل رساندند . عیسویها بقبول آئین اسلام از قتل نجات می یابند ولی فی الوفور تمام اعضا اثاثیه خانواده وی را از زن و خواهر و دختر که بحد رشد رسیده باشند به حباله ازدواج ترکها در می آورند که نتوانند کیش اسلام را ترک گویند . از قراریکه می گویند وزیر مختار آمریکا مقیم اسلامبول بتازگی پروتست سختی بر ضد قتل ارامنه کرده و گفته است که این مسئله کشیشهای آمریکا را تهدید می نماید . تنها جوابی که به این مسئله دادند این بود که روز بعد بیست نفر ارمنی در خیابانهای اسلامبول بدار آویختند .

شماره ۱۸ عصر جدید – ۲۸ اکتبر ۱۹۱۵ – اضمحلال ارامنه - ترجمه مقاله اساسی تیمس [تایمز] لندن مورخه سلخ سپتامبر . مخبر ما از قاره اخبار مفصلی راجع به قتل ارامنه در آسیای صغیر نوشته و برای ما فرستاده است دائره تعرض نسبت به ارامنه بقدری وسعت یافته و چندان قساوت و ظلم همراه آن بوده است که میتوان گفت در تاریخ خونین شرق نزدیک فقط یک واقعه نظیر آن یافت می شود . آن واقعه که با قتل عام ارامنه اش می توان مقایسه کرد در تاریخ بلغار یافت می شود . هنگامیکه قشون فاتح عثمانی پای خود را برای نخستین دفعه در بالکان گذاردند چنان در انهدام نژاد بلغار پافشاری کردند که اسم بلغار از یاد اروپائیها محو شد . ترکها کوشش مینمایند که ارامنه را گرفتار همان سرنوشت قساوت کارانه نمایند که در روزگار پیشین بلغار را کردند . علی الظاهر ژان ترکها [ترکان جوان] قصد دارند که ریشه ارامنه را بکلی کنده بدین ترتیب از این ناحیه خاطر خود را آسوده سازند . قتل عامهای ۱۸۹۴ ، ۱۸۹۶ ، ۱۹۰۹ نسبت به آنچه که حالا می کنند خیلی بی اهمیت است . در سال ۱۹۰۹ روسای کمیته اتحاد و ترقی بدول غربی چنین وانمود می کردند که آنها در آدانا و در تارسوس و سایر نقاط میلی ندارند و آنها مسئول این وقاحت نیستند لیکن حالا معلوم می شود که اظهارات ارامنه مقرون به صحت و صواب بوده و اعضا کمیته مزبور که دعوی تجدد و اصلاح می کردند باعث قتل عام ۱۹۰۹ ارامنه بوده اند . دو نفر از اشخاصی که در این عصر مستقیماً مسئول این سوء اعمال اند انور پاشا و طلعت بیگ می باشند . از جمله مطالبی که قدری خیال شخص را راحت می سازد این است که هیچیک از این دو نفر اصلاً ترکی نژاد نیستند و هر دو را مسلمان مصلحتی میدانند . علت عداوت انور پاشا با ارامنه این است که آنها در جنگهای قفقاز به قشون روس کمک کردند لیکن چه جای شبه که مبدا جمیع این جرایم و مسئول خون یک میلیون و نیم ارامنه عثمانی آلمانها هستند زیرا که انور و طلعت هیچیک حکمران اسلامبول نیستند آنها فقط مقهور اراده آلمان می باشند یک کلمه از دربار برلن این قتل وغارت را که نواحی وسیعه آسیای صغیر را شئومت آن بائر و خراب شده است خاتمه می داد قیصر می توانست به یک اشاره از قتل ارامنه جلوگیری نماید آیا حالا او مداخله خواهد کرد ؟ تصور نمی کنیم .

شماره ۱۶۹ رعد – ۴ مه ۱۹۶ - اعدام ارامنه در عثمانی - بوکارست ۲۱ آوریل - روزنامه ابوک اشعار می دارد که از منابع موثقه خبر می دهند که ترکها از ابتدای جنگ تاکنون متجاوز از ۱،۰۰۰،۰۰۰ ارمنی را قتل عام نموده اند در ضمن ۱۰۰،۰۰۰ نفر هم ارامنه کاتولیک مذهب معدوم شده اند جد و جهد حکومت آمریکا برای جلوگیری از اعمال شنیعه ترکها نتیجه حاصل نکرده است.

ایران – ۸ مارس ۱۹۲۰ – لندن ۲۷ - تلگراف رئیس مذهبی ارامنه از اسلامبول می گوید روز نهم فوریه قشون فرانسوی ماراش واقعه در سیلیسی را تخلیه نمود یک روز بعد از آن تاریخ مليون عثمانی سه هزار نفر ارامنه را مقتول نمودند . فقط ۱۵۰۰ نفر ارمنی فراراً باصلاحیه رسیدند در حالیکه عده کثیری در عرض راه بواسطه سرما منجمد شدند از بیست هزار نفر ارامنه سابق ماراش شانزده هزار نفر مقتول گردیده اند مخبر جریده تایمس [تایمز] از اسلامبول بیانیه مزبور را نقل نموده و بعلاوه می گوید : میلیون عثمانی سیاست اخراج و نفی بلد نمودن ارامنه را تهدید نموده و عده از دستجات تبعید شده را با همان مظالم و قساوت معمول مقتول ساخته اند .

برگرفته از کتاب مطبوعات وقت ایران و کشتار ارامنه